
Sto roků v republice žil, nemlčel jsem. Století Československa vypráví sto předmětů

Kteří dva absolventi Univerzity Karlovy se setkali na jedné bankovce? Co si moderátor Robert Záruba přivezl z olympiády v Naganu? A jaké učebnice měl v aktovce před svým tragickým činem Jan Palach? Univerzita Karlova připomíná sto let vzniku Československa stovkou předmětů a příběhů s nimi spojenými. Každý z exponátů, vystavených v Křížové chodbě Karolina, tak reprezentuje vždy jeden rok v období 1918 až 2018. Výstava je přístupná zdarma.

Všechny vystavené předměty se nějakým způsobem vztahují k Univerzitě Karlově a jejím studentům či vyučujícím. K nejvýznamnějším patří dvě Nobelovy ceny. Obecně známé je ocenění pro chemika Jaroslava Heyrovského, návštěvníky ale možná překvapí první „nobelovka“, kterou se někomu z absolventů pražské univerzity podařilo získat. Obdrželi ji v roce 1947 manželé Gerta a Carl Coriovi. Rodáci z Prahy v hlavním českém městě také studovali na německé lékařské fakultě, později odešli do zámoří, kde zásadně přispěli k výzkumu metabolismu cukrů.

Medicínské úspěchy připomíná také vystavený vakcinační injektor, s nímž Zdeněk Ježek pracoval na konci sedmdesátých let v Somálsku, a výrazně tak přispěl k vymýcení pravých neštovic v této africké zemi. Lidé si mohou připomenout i první hormonální antikoncepci, kterou začaly československé ženy užívat v polovině šedesátých let.

Rok 1937, v němž se už nad republikou smrákalo, symbolizuje posmrtná maska prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka. Nástup dalšího, pro zemi nepříliš nadějného období o zhruba třicet let později pak označuje aktovka Jana Palacha. Student filozofické fakulty s ní přišel v lednu 1969 na Václavské náměstí, kde se upálil, aby veřejnost vyburcoval z pasivity po vpádu vojsk Varšavské smlouvy.

Následnou normalizaci bylo podle autora výstavy Jakuba Jareše těžké vykreslit. „Ověřil jsem si, že to bylo opravdu bezčasí. U některých let jsem vůbec netušil, co se tehdy stalo,“ přiznává. Normalizační časy tak dokumentuje například popelník tehdejšího rektora. „Odkazuje na dusnou atmosféru normalizačních schůzí,“ vysvětlil Jareš.